

ILMATAR

Till Lovisa stads näringslivs- och infrastrukturnämnden

ILMATAR LOVISA AB:S UTLÅTANDE OM DELGENERALPLANEFÖRSLAGET FÖR TETOM OCH DESS KONSEKVENSER

Utlåtandegivare: Ilmatar Lovisa Ab (FO-nummer 2465884-3)
Norra Esplanaden 35 E, 00100 Helsingfors

Kontaktpersoner för utlåtandegivaren: Styrelsemedlem Erkka Saario
tfn 040 355 7007
erkka.saario@ilmatar.fi och

Projektutvecklingsdirektör Pentti Itkonen
tfn 041 504 9935
pentti.itkonen@ilmatar.fi

Bakgrund

Ilmatar Lovisa Ab ("Ilmatar") har ombetts ge sitt utlåtande i rubrikens ärende. Ilmatar konstaterar allra hövligast följande:

Ilmatar har utvecklat vindkraftsparken i Tetom sedan 2013. Tetoms planeområde har i den fjärde etappplansplanen för Nyland angetts som ett nationellt viktigt vindkraftsområde. Området ligger inom verkningsområdet för riksvägarna 6 och 7.

Projektet svarar på ett konkret sätt på statens, landskapets och stadens egna miljömål. Som det enda aktiva, moderna vindkraftsprojektet i Nyland erbjuder projektet betydande imagefördelar för Lovisa. Dessutom kommer vindkraftsparken om den förverkligas att ge staden en framtidsinvestering på cirka 40 miljoner euro samt arbetstillfällen och skatteintäkter under hela sin livslängd på 30–35 år.

Medan projektet har planerats har världen förändrats kraftigt. Sitra utredde år 2019 finländarnas klimatattityder och konstaterade att över hälften av finländarna är mycket oroade över klimatförändringen. I början av projektet var grunden för genomförandet ett garantipris som staden erbjöd för vindkraft (inmatningstariff). Nu när tekniken har utvecklats kan investeringen göras helt på marknadsvillkor utan statsstöd. Under utvecklingsprojektet har även riktvärdena för vindkraftens utomhusbuller förtydligats och specificerats bl.a. genom miljöministeriets förordning av september 2015.

Ilmatar förstår att det, vid sidan av de viktiga allmänna målsättningarna för den nya vindkraftsparken, även är viktigt med dess konsekvenser för invånarna i området, deras uppfattningar och miljön. Därför har projektet utretts på ett grundligt sätt och konsekvenserna har bedömts på ett mångsidigt sätt. Baserat på utredningarna har man kommit till en lösning där avsikten är att

ILMATAR

placera det närmaste vindkraftverket på ett avstånd av cirka två kilometer från närmaste bostadsfastighet. Det här avståndet omfattar ett betydande tillägg och en marginal till de bullerriktvärden som anger att kraftverken kunde placeras på cirka en kilometers avstånd från bostadsfastigheter.

Överlag hoppas Ilmatar att projektet kunde behandlas med tagande av hänsyn till dess positiva verkningar och miljövänliga framtidsvärderingar.

Konsekvenser

Snabb teknologisk tillväxt

Vindkraftstekniken har en högre eleffekt (MW) än tidigare. Detta medför emellertid inte någon direkt inverkan på kraftverkens buller- eller skuggaeffekter. Även om rotordiametern och generatorns nominella effekt ökar ligger bullereffekterna ungefär på samma nivå som för äldre kraftverksmodeller, eller rentav under dessa. Detta betyder exempelvis att bullereffekten av ett 280 meter högt kraftverk är den samma eller mindre än bullereffekten för ett 150 meter högt kraftverk. Rörliga skuggor-effekten ökar i viss utsträckning till följd av att rotorvingarna är längre, men den skogiga terrängen och ytans former dämpar denna verkan effektivt. När kraftverkets vinge sveper högre kommer den dock att synas på ett längre avstånd.

Ilmatar vill påpeka att projektets konsekvensutredning görs genom att modellera den största konsekvensen. För de modelleringar som görs för delgeneralplanen och byggloven bör man observera att skuggamodelleringen inte beaktar alla dämpande faktorer som skog eller byggnader och att den största effekten enligt bullermodelleringen sällan uppstår eftersom produktionen varierar och den i huvudsak hänför sig till vintertid. Tekniken möjliggör även olika regler- och andra åtgärder med vilka man kan minska förekomsten av olika effekter under driften.

Ur ett perspektiv av effektiv markanvändning är den tekniska utvecklingen endast positiv: på samma område i Tetom kan man producera upp till två gånger mer elektricitet jämfört med 2014.

Inverkan på fastigheternas värde i närområdet

Oron för vindkraftsbyggandets konsekvenser på fastigheternas värdeutveckling har kommit fram i diskussionerna särskilt med dem som bor i Forsbyområdet, och Ilmatar har ombetts ge ett uttryckligt ställningstagande i frågan.

I diskussionerna har man bl.a. hänvisat till en fastighetsförmedlares sju år gamla utlåtanden i ärendet från en annan ort, enligt vilket man kunde påstå att fastigheternas värde sjunker märkbart.

ILMATAR

Ilmatar anser att påståendena om en märkbar försämring av fastigheternas pris ifall vindkraftsparken i Tetom förverkligas inte är baserade på någon verklig utredning och, så som utlåtandet i föregående stycke, utgörs av helt subjektiva åsikter. I Finland har det inte gjorts några undersökningar kring vindkraftsbyggandets effekter på fastighetspriserna. I Finland är vindkraftsparkerna i regel belägna i avlägsna områden och det finns inte ett tillräckligt stort urval av fastighetsaffärer som skulle möjliggöra en verklig vetenskaplig undersökning.

Baserat på undersökningar som har gjorts i andra länder kan man inte entydigt påvisa någon inverkan på fastighetspriserna eller så har inverkan varit liten. Till exempel medför motorvägar och kraftledningar ovan jord större effekter på fastighetspriset. Vindkraftsparken i Tetom ansluts till Kymmenedalens El Ab:s existerande nät med jordkablar, så några effekter av kraftledningar kommer inte att förekomma.

De planerade vindkraftverken syns inte nämnvärt till detaljplaneområdet i Forsby som ligger på 3–5 kilometers avstånd. Vindkraftverken påverkar därmed inte utsikterna från fastigheterna och fastigheterna utsätts inte för värdeminskning till följd av visuella orsaker. Bullereffekten i Forsby är obefintlig på grund av den förhärskande vindriktningen (sydväst) och andra ljudkällor i området.

Fastighetens värdeutveckling beror på många samtidiga faktorer. Det är mycket svårt att påvisa en enskild faktors, till exempel av en vindkraftspark som uppförs, inverkan och dess direkta korrelation med fastighetspriserna. I regel har det observerats att den största värdeförändringen och osäkerheten på marknaden råder i planeringsskedet. Det finns emellertid inte bevis på att fastighetens värde inte snabbt skulle återhämta sig efter byggnadsskedet.

I planläggningen har HELI-banans sträckning beaktats och projektet förbättrar förutsättningarna för den elektriska ban- och vägtrafiken. När man bedömer utvecklingen av fastighetspriserna borde man blicka lite längre framåt och beakta dessa klara förbättringar samt den avsevärt ökade klimatmedvetenheten och de därav följande förändringarna i människors attityder.

Hälsoeffekter

Ilmatar betonar att det inte finns några vetenskapliga bevis på att hörbart ljud eller infraljud från vindkraftverk skulle ha någon koppling till förekomsten av symtom. Detta även om man redan har undersökt vindkraftens konsekvenser i omfattande utsträckning globalt.

Det finns över 560 000 vindkraftverk i världen (Global Wind Energy Council, 2018). I Finland finns det cirka 700 vindkraftverk (Finska

ILMATAR

Vindkraftföreningen, 2018). Hälsoeffekterna har undersökts i omfattande undersökningar globalt och resultatet har genomgående varit att symtomen orsakas av andra faktorer än avståndet till ett vindkraftverk. Även de finländska undersökningarna i ämnet, t.ex. "Ljudet från vindkraftverk och dess inverkan på hälsan" (ANM, 2017), som beställdes av statsrådet, kom till samma resultat som andra undersökningar i ämnet tidigare.

Ilmatar förhåller sig mycket positivt till att hälsoeffekterna av vindkraften undersöks ytterligare. Enligt Ilmatars uppfattning kommer sådana tilläggsutredningar dock knappast att ge någon betydelsefull tilläggsinformation i ärendet, eftersom det redan råder internationell konsensus. Därmed anser Ilmatar inte heller att det föreligger någon grundad orsak att fördröja vindkraftsbyggandet i väntan på eventuella framtida forskningsresultat.

Tyvärr sprider vissa medborgarorganisationer felaktig och överdriven information om vindkraftens inverkan på hälsan. Ilmatar ber att man ska vara mycket källkritisk med avseende på sådana utredningar.

Överlag visar undersökningarna att oron för vindkraften kan orsaka symtom hos människor, i motsats till de direkta effekter som vindkraftverken har. Ilmatar förbinder sig till detta genom att ge invånarna i närområdet mer information och ordna en exkursion till den vindkraftspark som är i drift under våren 2020.

Helsingfors den 24 februari 2020

ILMATAR LOVISA AB

Erkka Saario
styrelsemedlem

Pentti Itkonen
projektutvecklingsdirektör

